

TÜRKİYE'DE
SOSYAL POLİTİKA AKTÖRLERİ
Zemin ve Uygulama

Editör
FARUK TAŞÇI

ilem
KİTAPLIĞI

Yayın No.: 1704
İLEM Kıtaplığı No.: 16
Araştırma Dizisi No.: 5
ISBN : 978-605-320-611-8
© 1. Basım, Ocak 2017

ilem
KİTAPLIĞI
ilem.org.tr

nobel
nobelyayin.com

TÜRKİYE'DE SOSYAL POLİTİKA AKTÖRLERİ: Zemin ve Uygulama

Editör: Faruk Taşçı

Copyright 2016, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 20779

Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti'ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.

Genel Yayın Yönetmeni: Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Dizi Editörü: Lütfi Sunar

Redaksiyon: Abdullah Karakaş
Sayfa Tasarımı: Tarkan Kara -erdal@nobelyayin.com-
Kapak Tasarımı: Furkan Selçuk Ertargin
Kapak Resmi: <https://pixabay.com/en/users/iquaishi-1335631/>
Baskı ve Cilt: Sarıyıldız Ofset Amb. Kağ. Paz. San. ve Tic. Ltd. Sertifika No.: 23593
İvedik Ağaç İşleri San. Sit. 1354. Cad. 1358. Sok. No.: 31 Ostim / ANKARA

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI

Taşçı, Faruk.

Türkiye'de Sosyal Politika Aktörleri: Zemin ve Uygulama / Faruk Taşçı

1. Basım, X+178 s., 13,5x19,5 mm

Kaynakça ve dizin var

ISBN 978-605-320-611-8

1. Türkiye 2. Sosyal Devlet 3. Sosyal Belediyecilik 4. Sivil Toplum 5. İşletmeler

Genel Dağıtım: ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.

Sipariş: -siparis@nobelyayin.com-

Telefon: +90 312 278 50 77 - Faks: 0 312 278 21 65

e-satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com

Bilgi: www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım: Alfa, Arasta, Final, Kıda, Prefix, N-T Mağazaları ve Gökkuşuğu Dağıtım

NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ.
Ankara Büro: Mithatpaşa Cad. No.: 74/4 Kızılay ANKARA
Tel: +90312 418 20 10 Faks: +90312 418 30 20
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sk. Ferihs Han No:16/62 Kat:1
Çağaloğlu-Fatih İSTANBUL Tel-Faks: +90212 513 13 04
nobel@nobelyayin.com - www.nobelyayin.com

www.nobelkitap.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz	vii
Yazarlar Hakkında	ix
Bölüm 1: Türkiye’de Devletin Sosyal Politikaları: Sahici mi ve Arkaplanı Ne? <i>Abdullah Önal</i>	1
Bölüm 2: Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Sosyal Politikaları: Kaynaklar Yeterli mi? <i>M. Erkam Kocakaya</i>	33
Bölüm 3: Türkiye’de Sosyal Politika Aktörü Olarak Aile: Toplumsal Risk, Refah ve Aile <i>Merve Çiloğlu</i>	75
Bölüm 4: Türkiye’de Sivil Toplum Kuruluşlarının Sosyal Politikaları: Var mı Gerçekten ve Nasıl? <i>Faruk Taşçı</i>	117
Bölüm 5: Türkiye’de İşletmelerin Sosyal Politikaları: Köken Neresi ve Mevcut Durum Ne? <i>Faruk Taşçı</i>	143

Bölüm 2

Türkiye’de Yerel Yönetimler ve Sosyal Politikaları: Kaynaklar Yeterli mi?

Muhammed Erkam Kocakaya

Giriş

Küreselleşme süreci ile birlikte neo-liberal ekonomi politiğın üretim, tüketim ve yönetim biçimlerini derinden etkilediğı görülmektedir. Özellikle sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş sürecini belirleyen dinamikler, kamu yönetimi sistemlerini de gelenekten yeni paradigmalara arayışına doğru yönlendirmiştir. Yeni kamu yönetimi yaklaşımında, (bürokratik yapı ve işleyişteki reformlarla birlikte) özel sektörün piyasa kuralları ve koşullarında sahip olduğu araç, teknik ve yöntemleri kamunun uygulama çabası görülmektedir.

Bu süreçte kamu hizmetlerinin özel sektör işletmeciliğı mantığı ile yeniden yapılandırılması gündeme gelmiş, kamusal hizmetlerin yönetişim anlayışı ile üretim ve dağıtım noktasında yerel yönetimlere, iktisadi teşebbüslere, özel sektöre ve sivil kesime kaydırılması söz konusu olmuştur.

Türkiye’de ise 2000’li yıllar itibarıyla kamu yönetiminde yeniden yapılanma süreci etkisini göstermiş, mahalli idarelerin hukuki, mali ve yönetsel güç, yetki ve sorumlulukları artırılmıştır. Kamu hizmetlerinin sunumunda ve sosyal politikaların uygulanmasında yerelin tercihi; demokrasinin güçlenmesini, hizmetlerin etkin ve verimli sonuçlarla sunulmasını, ihtiyaç ve taleplerin yerinden tespitini ve küreselleşmenin beraberinde getirdiğı olumsuz etkilere daha hızlı müdahale edilebilmesini sağlamaktadır. Diğer yandan nüfusun % 77,8’i büyükşehir olmak üzere %94’ünün belediyelerde yaşadığı dikkate alındığında kamusal hizmetlerin ve sosyal politikaların yerel yönetim birimlerince sunumu daha etkin ve verimli olacaktır.

yerel yönetimler, mali kaynak noktasında henüz gelişmiş AB ülkeleri kadar olmasa da bütçe fazlası verebilecek noktalara ulaşmışlardır. Artan sorumluluğun beraberinde getirdiği mali kaynak artışı da yerel kamu hizmetlerinin ve sosyal politika uygulamalarının daha da yaygınlaşacağına sinyali vermesi bakımından önemlidir.

Bu noktada, Türkiye'de hızlı bir şekilde ilerleyen reform ve yeniden yapılanma sürecinde hız kesmeksizin toplumsal değerler ile bütünleşen, toplumsal tabana ve talebe duyarlı, yerel demokrasiyi güçlendirecek, hizmetlerin etkinliği ve verimliliğini sağlayacak bir dizi politik ve pratik gelişmeye zemin oluşturacak ulusal bir yerel yönetim stratejisinin hazırlanması gerekmektedir. Zira bu gidişata çizilen istikamet insan merkezli bir yaklaşımın üzerine inşa olması kamu hizmetlerinin sunumu ve sosyal politikaların uygulanması sürecindeki korku ve tedirginlikleri aşmaya vesile olacaktır.

Kaynakça

- Alper, Y. (2015). Sosyal Politikanın Tarafları: Ulusal Taraflar. (Y. Alper & A. Tokol, eds.). *Sosyal Politika* (5. bs.) içinde (s. 37-60). Bursa: Dora Yayınları.
- Ateş, H. (2009). Sosyal Belediyecilik. *Çerçeve Dergisi*, 49, 88-95.
- Aydın, M. (2008). *Sosyal Politika ve Yerel Yönetimler*. İstanbul: Yedirenk Yayınları.
- Bauman, Z. (2014). *Küreselleşme Toplumsal Sonuçları*. (5. bs.) (A. Yılmaz, Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Beki, A. (2009). *Türkiye'de Sosyal Belediyecilik (Ümraniye Belediyesi Örneği)*. İstanbul: Ümraniye Belediyesi Yayını.
- Çelik, E. G. (2013). Yerel Yönetimlerin Sosyal Politikalara Etkisi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- Çukurçayır, M. A. (2013). *Yerel Yönetimler Kuram Kurum ve Yaklaşımlar*. (2. bs.), Konya: Çizgi Yayınevi.
- Daly, G. & D. Howard (2011). Yerel ve Bölgesel Yönetim, Yönetişim ve Sosyal Politika. (P. Alcock, M. May & K. Rowlingson, eds.). *Sosyal Politika Kuramlar ve Uygulamalar* içinde (s. 354-365). (Ş. Gökbayrak vd., Çev.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Ersöz, H.Y. (2011). *Sosyal Politikada Yerelleşme*. İstanbul: İTO Yayınları.
- Eryılmaz, B. (2010). *Bürokrasi ve Siyaset*. İstanbul: Alfa Yayıncılık.
- (2004). *Kamu Yönetimi*. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.

- Kalkınma Bakanlığı (2014). *Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı, Yerel Yönetimler Özel İhtisas Komisyon Raporu*. Ankara: Kalkınma Bakanlığı Yayınları.
- Kesgin, B. (2014). *Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi*. İstanbul: Açılım Kitabevi.
- (2012). *Yoksulluğa Yerel Müdahale Sosyal Belediyecilik*. Bursa: Ekin Yayınevi.
- Koçak, O. & E. Kavi (2014). Sosyal Politika Aktörü Olarak Sosyal Girişimci Belediyecilik. *Emek ve Toplum Dergisi*. 3 (6), 26-47.
- Koray, M. (2012). *Sosyal Politika*. (4. bs.). Ankara: İmge Kitabevi.
- Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü (MİGM) (2015). *2014 Yılı Faaliyet Raporu*. Ankara: MİGM Yayınları.
- Muhasebat Genel Müdürlüğü (25.01.2015). Mahalli İdareler Mali İstatistikleri. https://www.muhasebat.gov.tr/mgmportal/faces/khb_yeni?_afLoop=1449544193283000&donusSayfa=temel&_afWindowMode=0&_adf.ctrl-state=jfee8kf7k_9.
- Ökmen, M. & B. Parlak (2015). *Yerel Yönetimlerde Yeni Vizyonlar*. Bursa: Ekin Yayınları.
- Özdemir, S. (2007). *Küreselleşme Sürecinde Refah Devleti*. İstanbul: İTO Yayınları.
- Sayıştay (2015). *2014 Yılı Faaliyet Raporu*. Ankara: Sayıştay Yayınları.
- Sykes, R. (2011). Küreselleşme ve Sosyal Politika. (P. Alcock, M. May & K. Rowlingson, eds.). *Sosyal Politika Kuramlar ve Uygulamalar içinde* (s. 555-564). (Ş. Gökbayrak vd., Çev.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Şengül, R. (2011). *Yerel Yönetimler*. (2. bs.). Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Şenkal, A. (2011). *Küreselleşme Sürecinde Refah Devleti*. (3. bs.). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Toksöz, F. (2008). *İyi Yönetişim El Kitabı*. İstanbul: TESEV Yayınları.
- Toprak, Z. (2014). *Yerel Yönetimler*. (9. bs.). İzmir: Siyasal Kitabevi.
- Turan, E. (2015). *Kamu Yönetiminde Reform*. Konya: Palet Yayınları.
- Uğurlu, Ö. (2010). *Türkiye Perspektifinden Kent Sosyolojisi Çalışmaları*. İstanbul: Örgün Yayınevi.
- Yüksel, H. (2014). *Güncel Gelişmeler Işığında Sosyal Politika*. Bursa: Ekin Yayınları.
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu
- 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu
- 6360 Sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı.